

(p. s. 7., i. popl. z.) Naproti tomu jest žádost za zahájení amortisačního řízení kolkem 1 zl. opatřiti, jelikož k žádosti té vydá soud edikt (p. s. 43, 3, d. popl. z.). Všecky ostatní žádosti kolkují se kolkem za 36 kr. na každém archu.

Amortisace starých závad aneb pohledávek knihovních. I. Knihovní zákon ze dne 25. července 1871 č. 95 ř. z. ustanovuje: Uplynula-li od vkladu hypotekární pohledávky neb od posledního na ni se vztahujícího zápisu doba nejméně padesáti rokův a nemohou-li ti, kteří dle zápisův oprávněnými se býti jeví, aniž dědici a nástupci jich býti nalezeni, v době té také ani kapitálu ani úroků nevyzvedli, aniž jiným způsobem právo prokázáno bylo, může dlužník u knihovního soudu žádati o zavedení amortisace (§ 118.) V žádosti má žadatel udati důvody žádaného umoření. Shledá-li soud, že žádosti může býti vyhověno, má vyzvati ediktem ty, kdož na hypotekární pohledávku činí nároky, aby se přihlásili. (§ 119.) V ediktu budiž přesně označen vklad se všemi k němu se vztahujícími zápisy a ustanovena lhůta ku přihlášení nároku na dobu jednoho roku s udáním posledního dne dle kalendáře, jenž určí se přibližně vzhledem k tomu, kdy edikt bude po prvé uveřejněn. Edikt budiž vyvěsen v budově soudní a po třikrát uveřejněn v novinách k úředním vyhláškám určených. Soudu knihovnímu jest zůstaveno, edikt též v jiných, tu i cizozemských novinách uveřejniti. (§ 120.) Přihlásí-li kdo nějaký nárok v době ediktálního řízení, budiž o tom vyrozuměn ten, jenž o amortisaci byl žádal, a účastníkům zůstane na vůli, aby o nároku vymohli rozhodnutí v cestě sporu. Minula-li však lhůta ediktální, aniž by se byl kdo přihlásil, povolí soud knihovní na opětnou žádost výměrem amortisaci vkladu, jakož i zápisů k němu se vztahujících, a zároveň jejich výmaz. (§ 121.)

II. Poplatky. Jako při každé žádosti knihovní, obnáší i tu poplatek kolkovní z prvního archu žádosti 1 zl. 50 kr., kdežto nález poplatku nepodléhá (p. s. 43. i. popl. zák.). Zákon ze dne 17. dubna 1875 č. 52. ř. z. stanoví nyní osvobození od poplatků pro ony pohledávky, které bez ohledu na příslušenství obnos 100 zl. nepřevyšují. Osvobození vztahuje se na podání, výmazná prohlášení, ověřování podpisů, protokoly a jednání úřední. Totéž platí pro spory, spisy stran a nálezy, které se vyskytly za příčinou výmazu takových závad. Těchto výhod požívají též spisy a přílohy, však jenom potud, pokud slouží ku provedení výmazů, pročez na místo známky kolkové uvéstí nutno protistranu, předmět pohledávání a příslušný soud knihovní. Ustanovení tohoto zákona platí též tenkrát, jedná-li se o výmaz jediné dávky naturální již splněné (dodání dobytka, zařízení, vystrojení svatby, pohřbu atd.). Dávky naturální, které se opěťují, jsou vyloučeny. V téže vložce knihovní může jedním ediktem více břemen najednou vymazáno býti. — Původ motivu tohoto poplatkového zákona hledati dlužno ve dřívější praxi, dle níž při pozůstalostech veškerá passiva pozůstalostní z úřední moci knihovně zjišťována bývala. Tak se stalo, že byly pozemkové knihy menšími závadami takměř zaplaveny, jichž výmaz vyžadoval pak daleko většího nákladu, než co obnášela jich hodnota.

Anatocismus viz Úroky.

Annuita viz Amortisace.

Anticipace důkazů viz Důkazy.

Appellace (Stížnost odvolací). I. Pojem. A. jest opravný prostředek proti soudnímu výroku, který byl ve formě rozsudku vynesena, k tomu směřu-

jící, aby druhá stolice výrok ve prospěch stěžujícího změnila a po případě zrušila aneb doplnění celého řízení nařídila (§ 252—259. o. s. ř.). Stěžovatí možno sobě buď proti celému nálezu neb jednotlivým jeho částem a sice, jak ve věci samé, tak i pokud se týče útrat sporu. Vyloučena jest stížnost odvolací v řízení ve věcech nepatrných a v území haličského soudního řádu proti rozsudku na základě doznání vyneseného (§ 329. západohalič. s. ř.). Proti přísudku nepřipouští se samostatné appellace, avšak lze sobě stěžovatí proti připuštění důkazu svědeckého neb znaleckého přísudkem v appellaci proti rozsudku ve věci hlavní vynesenému (§ 17. zák. ze dne 16. května r. 1874). Za to byla samostatná appellace proti rozsudku, kterýmž na protidůkaz svědky v řízení pro evitando perjurio nalezeno bylo, rozhodnutím nejv. s. dv. (Rep. nál. 92.) připuštěna.

II. Všeobecná ustanovení:

1. Právo appellaci podati mají sporné strany, jich zákonní a právní zástupci neb zástupcové do sporu vstoupivší (Intervenienten) a zástupci těchto; nepodá-li však strana sama appellaci, stává se appellace zástupce do sporu vstoupivšího bezúčinnou. (Rozh. n. s. dv. č. 3456). Je-li více účastníků sporu, pokládají se za stěžovatele i ti, kdož v první instanci se nebránili, o nichž však dle zákona nutno míti za to, že nesouhlasí s tím spoluúčastníkem, který ve sporu na žalobu odpovídal, předpokládaje, že appellace aneb revise týká se předmětu všem účastníkům společného, a že není jen na osobu stěžovatelovu omezena (dv. d. ze dne 5. března 1847, sb. z. s. č. 1042). Byl-li na jmění stěžovatelovo vyhlášen úpadek, nastupuje na jeho místo věřitelstvo (§ 7. konk. ř.).

2. Appellace svědčí sice soudu druhé stolice, podává se však u soudu nalézajícího, kterýž postoupí ji pak soudu druhé instance ku rozhodnutí.

3. Byla-li stížnost odvolací podána, nenabude rozsudek právní moci, takže nemůže býti vykonán.

4. Uvádění nových okolností v appellaci jest vyloučeno.

5. Vrchní zemský soud, jemuž spisy se zprávou prvního soudce předloženy byly, může rozsudek v odpor vzatý buď potvrditi, neb celé řízení jako neplatné zrušiti, aneb rozhodnutí ve věci hlavní neb ohledně příslušenství změnit. Nehledě ku případu zmatečnosti řízení, ve kterémž soud z povinnosti úřední nález zrušiti může, nesmí soud překročiti při rozhodování prosbu stížnosti, takže nikdy rozsudek druhé instance změnu v neprospěch stěžovatele obsahovati nemůže. Není dovoleno změnit nález o útratách, nežádal-li za to stěžovatel. Stěžují-li sobě obě strany, jest změna in pejus v mezích návrhů obou stran dovolena (kn. jud. č. 31).

6. Upustí-li strana od appellace, může se ještě během lhůty odvolací přece stížnost odvolací se svolením protivníka a při závažných okolnostech podati (dv. d. ze dne 13. února 1798, sb. z. s. 401). — Vzdají-li se obě strany appellace, ale potom ji přece podají, pokládá se toto vzdání se zrušeným. Bylo-li nastoupení přísahy zpět vzato, může appellace ještě podána býti. (Rozh. ze dne 30. června 1887 (»Právnick«)). O tom, může-li strana podanou již appellaci zpět vzíti, rozcházejí se názory; prakse to připouští.

III. V řádném řízení rozeznávati dlužno ohlášení stížnosti odvolací a stížnost samotnou, kteréž podati jest ve lhůtách zákonem stanovených. Od toho času, co prodloužení lhůty ku stížnosti novellou zrušeno bylo, podává se ohlášení stížnosti a stížnost sama zároveň. Aby spor znovu

prozkoumán byl, stačí jen ohlášení stížnosti odvolací, kteréž však žádost za změnu nálezu obsahovati má; neobsahuje-li žádnou výslovnou žádost, má se za to, že se trvá při prosbě v žalobě neb odpovědi obsažené. Appellace cestou telegrafickou jest dle rozh. č. 7173, 8794, 9154, dovolenou. Na stížnost odvolací, jakož i na pouhé ohlášení její — odpovídá odpůrce odpovědí appellační. Ohlášení stížnosti jakož i stížnost a odpověď appellační buďtež ve dvojím stejnopise podány, z nichž jeden odpůrci se doručí a druhý se zprávou první stolice druhé instanci se ku rozhodnutí odevzdá. Appellace v řízení písemném musí písemně podána býti. (Rozh. 740, 7841). Při sporech na venkově vedených jest dovoleno, aby strana ústně přednesla appellaci ve lhůtě zákonitě. Odpůrce může pak o tom vyslechnut býti a odpověď do protokolu podati. Zde stačí k zachování lhůty odvolací, bylo-li ve lhůtě appellační za nařízení stání ku protokolování stížnosti žádáno. (Rozh. 1016.)

Lhůta pro ohlášení stížnosti a podání stížnosti a odpovědi obnáší 14 dní, ve věcech obchodních 8 dní (též ve sporu excisním. Rep. nál. č. 37, nikoliv však ve sporu opozičním, rozh. č. 9215), v obvodu západohalič. soud. řádu platí ve věcech obchodních 3 dny a nedá se prodloužiti. Lhůta ta počíná dnem doručení rozsudku nebo důvodů rozhodovacích, pokud o tyto ve lhůtě zákonné žádáno bylo. (Rozh. 6517). Byl-li rozsudek pro nečitelnost stranou vrácen, běží lhůta dále. (Rozh. 7440). Podá-li se ohlášení appellace neb revise po uplynutí lhůty, a žádal-li již odpůrce za exekuci má se zamítnouti, jinak však doručí se odpůrci k odpovědi. Žádá-li odpůrce v tomto případě, aby appellace jako opozděná zamítnuta byla, neb nepodá-li vůbec odpovědi, nepřikročí soud vůbec ku posouzení věci hlavní. Podá-li však odpůrce odpověď co do věci hlavní, má soud o appellaci rozhodnouti. Restituce (navrácení ku předešlému právu) po zmeškání lhůty má místo pouze při ohlášení stížnosti, nikoliv ohledně stížnosti samé.

IV. Zvláštní způsoby řízení:

1. V řízení stručném může býti appellace podána písemně aneb ústně, avšak jen během 8 dnů ode dne dodání rozsudku (neb důvodů rozhodovacích aneb důkazních protokolů, o jichž doplnění žádáno bylo v ustanovené lhůtě. Rep. nál. č. 26). I po uplynutí lhůty může býti appellace za souhlasu odpůrcova přijata. (Rozh. 5712, 8458); byla-li appellace v čas odeslána, však zpozdlila-li se bez viny strany, přijme se dle rozh. 12327, jinak však se zpozdlená appellace zamítne. Ohlášení stížnosti a stížnost sama podávají se zároveň. Stížnosti oddělené později podané soud nepřijme; též odpovědi appellační jsou vyloučeny (§ 44. str. ř.). Soud appellační může věc buď hned rozhodnouti neb řízení zrušiti, a nové pojednávání naříditi, jakož i bez ohledu na výslechy svědků a znalců první instancí provedený, další řízení důkazní neb nová slyšení svědků a znalců naříditi i když strany o to nežádaly, když řízení jest tak vadným, že důkladné rozhodnutí sporu jest nemožným a od pokračování řízení výsledku očekávati lze (§ 49. str. ř.). Doplnění rozsudku kontumačního nelze naříditi. (Rep. 5370). Je-li aspoň dvě advokátů v sídle soudu, musí stížnost písemná advokátem podepsána býti.

2. V řízení nájemném má se podati ohlášení a zároveň provedení appellace a revise během 3 dnů ode dne doručení rozsudku nebo důkazních protokolů (§ 15. náj. říz.). Lhůta pro appellaci ve sporu o zaplacení

nájemného (rep. 5307) nebo o zrušení smlouvy (2525, 2995, 8210) jakož i pro appellaci proti rozsudku vyklizení nařizujícímu obnáší 8 dní.

3. V řízení směncním podati jest ohlášení appellace a revise, jakož i stížnosti samé ve třech dnech ode dne doručení rozsudku. Telegrafická přihláška ku nejvyššímu soudnímu dvoru není dovolena. Ohlášení stížnosti a stížnost odvolací sama mohou se zvláště podati.

4. V řízení o neplatnost neb o rozloučení manželství předpisuje se v § 18. říz. v. v. manž., v případě, že by rozsudek na neplatnost aneb rozloučení manželství zněl, ustanovenému obhájci svazku manželského podání appellace.

5. V řízení syndikátním rozhoduje o appellaci nejvyšší soudní dvůr, protože vrchní zemský soud jest instancí první (§ 17. zák. ze dne 12. července 1872, č. 112 ř. z.).

V. Poplatky. Ohlášení appellace bez rozdílu, zda-li též stížnost odvolací obsahují čili nic, podléhají následujícím poplatkům: Nebyl-li z rozsudku první instance větší poplatek než 5 zl. zapraven, rovná se kolek na appellaci kolku obnosu takového, který by každá strana na rozsudek dáti musila. V ostatních případech kolkuje se první arch kolekem za 10 zl., každý následující arch kolekem za 36 kr.; ve sporných věcech, 50 zl. nepřevyšujících, 12 kr. (s. p. 43. g. popl. z.). Pro kolkování appellace jest rozhodným obnos rozsudku první instance a nikoliv obnos, ohledně kteréhož stěžovatel si stěžuje. (Budwinski 1043). Stížnost odvolací, nebyla-li zároveň s ohlášením stížnosti podána, jakož i odpověď appellační podléhají kolku 36 kr. po příp. 12 kr. (s. p. 43 a. popl. z.).

O odvolání dle nového soud. řádu viz článek »Odvolání«.

Appertinence viz Příslušenství.

Archiv. I. Pojem. A. jest sbírka důležitých a památných listin, kteréž budoucnosti zachovány býti mají. Tímto liší se archiv od spisovny čili registratury, kteráž slouží jen ku prozatímnímu uschování listin důležitých i nedůležitých. Archivy se nezakládají jen pro účely historické a zákonodárné, nýbrž mohou sloužiti i právní praksi. Rakouské zákonodárství nezasáhlo ještě v zákonné upravení archivářství, následkem čehož může každá fysická a morální osoba archiv sobě založiti.

II. Nejdůležitějšími archivy v Rakousku jsou:

1. Státní archiv ve Vídni spojený s domácím a dvorním archivem, kterýž jest podřízen ministerstvu domu císařského (c. a k. domácí dvorní archiv a státní archiv).

2. Nejvyšší domácí a rodinný archiv, státní archiv (listiny a spisy) a sbírky s bibliotékami. Sem jsou přiděleny vévodský lotrinský archiv (od r. 1765), arcibiskupský solnohradský a tamější kapitulní archiv (od r. 1806), archiv říšské dvorní rady (od r. 1807), knížecí arcikancléřský (mohučský) archiv, a (od r. 1806) archiv bývalé státní rady rakouské. Přístup dovoluje se jen za účelem vědeckého bádání.

3. Archiv ministerstva vnitra obsahuje listiny z polovice 15. století až do r. 1848 a v 8 odděleních spisy týkající se všech odvětví správy politické. Povolení k použití udílí ministerstvo vnitra, jemuž jsou ještě dále podřízeny

4. Místodržitelské archivy v Solnohradě (ústřední spisovna), ve Št. Hradci, v Innomostí, v Celovci, v Terstě, v Praze (Předpisy o použití a propůjčení: výn. praes. ze dne 6. března 1887, č. 5810; Česká